Waxaa halkan hoos qoran Wax Kb Bedelkii ay Golaha Wakiiladu ku sameeyeyn 22kii Oktoobar 2011 Xeerkii Nidaamka Ururada iyo Axsaabta Siyaasada ee hore loo hirgeliyey. Wax ka bedelka aan badneyn ee Xeer lagu daro ee ah qodob cusub oo aan aheyn ku biirad qodob jira waxa caadado tahay in la siiyo lambarka ka horeyey, waxaana loogu daraa xaraf si weyn u qoran (mithaal ahaan qodobka cusub ee ku xiga kan 3aad ee xeerka hore ugu jirey, lambarkiiso waa 3B, haddii ay labo qobod oo cusub yihiina, kan kale waa 3T iwm (In English 3A, 3B, 3C etc). Berrigii hore ee laatiinka la istamali jirey waxa la isticamali jirey 3bis, 3tris, 3quarter iwm. Markaas Xeerka intiisa kale looma baahna in la badalo lambarada qodobadiisi hore.

Bedelaadan waxay u gudbeysaa Golaha Guurtida iyo Madaxeynaha inta aaney hirgelin. Halkan waa bedelaadii oo keliya ee hadaad rabtid nuqul Xeerkii oo dhan oo wax ka bedelkuna ku dhex jiro boggan ka eeg.

Ibrahim Xaashi Jama, www.somalilandlaw.com 24/10/2011

WAX KA BEDELKA XEERKA Lr. 14/2011

JAMHUURIYADDA SOMALILAND
GOLAHA WAKIILADA

Xeerka Nidaamka Ururada iyo Axsaabta siyaasadda

XEER N0 - 14/2011

GOLAHA WAKIILADU:

Markuu arkay:	Qodobada 9aad, 22aad, iyo 23aad ee Dastuurka Jamhuuriyada Somaliland.
Markuu arkay:	Soo Jeedinta Madaxweynaha ee REF: JSL/M/GW/081-717/092011 ee tixraaca 18/09/11, ee Furashada Ururada Siyaasadda iyo Geedi Socodka Doorashooyinka iyo kaabista iyo wax ka beddelka Xeer Lr.14/2011, .
Markuu Xaqiijiyay:	In ay lagama maarmaan tahay in la abuuro Xeerar iyo shuruuc kala hagta sida ay muwaadiniintu u gudan karaan xuquuqdooda siyaasadeed

si waafaqsan Dastuurka iyagoo uga qayb-qaadanaaya hawlaha siyaasadeed si nabagelyo ah si ay awoodda dalka u hantaan.

Markuu Tixgaliyay: Mooshinka ku saabsan kaabista iyo wax-ka-bdelka 2aad, ee Xeer Lr. 14/2011,

Markuu Ku Qancay: Baahida loo qabo in kaabis iyo Wax-ka-beddel lagu sameeyo Xeerka Nidaamka Ururada iyo Axsaabta Siyaasadda, Xeer Lr. 14/2011.

Wuxuu
kaabis iyo wax-ka beddel ku sameeyey:
Xeerka Nidaamka Ururada iyo Axsaabta Siyaasadda Xeer Lr 14/ 2011,

<u>Qodobka 3aad farqadiisa 6aad</u>

6. Guddidu waxay xilka haynayaan muddo 2~~/5~~ ~~shan~~ sano ah oo ka bilaabanta maalinta ay Maxakamada Sare xilka u dhaariso, Madaxweynuhuna waa u cusboonaysiin karaa hadii loo baahdo, iyada oo muddo kordhintaasi cusub laga ansixin doono Gollaha Wakiilada.

<u>Qodobka 4aad</u>[1]
Xilka qaadista Guddida Diiwaangelinta Ururada Siyaasadda iyo Ansixinta Axsaabta Qaranka.

b. Xubnaha Guddida waxaa xilka lagaga qaadi karaa habka loo maro xilka qaadista Komishanka Doorashooyinka Qaranka;
t. Hadii ay dhacdo mudadii xilka Gudida oo aan dhamaan ay isku mar xubnaha Guddidu baneeyaan jagooyinkoodii, Guddida cusub ee la magaacaabaa waxay dhamaystirayaan mudadii xilka ka hadhsanayd,
J. Hadii Xubin ka mid ah Guddidu ay banayso xubinimada Guddida, Madaxwaynaha ayaa badalkeeda soo buuxin doona, Xubinta cusub waxa ay dhamaysan doontaa muddo xileedka u hadhsan Guddida;
X. Xubinta/naha cusub waxa ansixinayaa Golaha Wakiilada inta aan xilka loo dhaarin.

<u>Qodobka 5aad</u>[2]

1. Muddada Qabashada codsiyada diwaangelintu waa Shan iyo Affartan maalmood gudahood (45 days) oo ka bilaabmaysa maalinta la daabaco ama la sii daayo baahinta qabashada codsiyada.

3.d. Waxaa waajib ah in lacagta cashuurtu cadahay in la wadaagey oo aysan ka bixin gacan qudha, waxaana dabagal ku samaynaya Guddida Diiwaan-gelinta.

---

[1] Waxaan soo jeedinaya in Qodobakn cusub lambarkiisa laga dhigo **Qodobka 3B (3A, in English)**
[2] Bedelaada labadan faqradood ee Qodobka 4aad waa lagelinkaraa Qodobka 4aad oo looma baahna in la bedelo lambarka Qodobkii hore.

Qodobka 6aad[3]

(Codsashada Diiwaangelinta iyo Qabashada Araajida)

2. Muddada hawlgalada ururada Siyaasadeed waa lix bilood gudahood waqtigana waxaa cayimaya Guddida Diwaangelinta Ururada Siyaasada iyo Anxisinta Axsaabta Qaranka iyaga oo la tashanaya Guddida Doorashooyinka Qaranka.

3.S. mudadda liisanka ee xisbi qaran waa toban (10) sano oo ka bilaabanta taariikhda liisanka la siiyay.[4]

9. Urur siyaasadeedka loo ansixiyo xisbi, kuma biiri karo Xisbi kale doorashooyinka ka hor iyo kadib, sidoo kale waa iney xeerkiisa ku caddaataa inaan laga saari karin/eryi karin xisbiga xubin ama xubno loo doortey Golayaasha sharciga ah hadii aanay ka hor imanayn xeerar ka dalka iyo xeerka xisbiga ama aanay xubintu/xubnuhu iskood uga tanaasulin xubinimada xisbiga.

Qodobka 26aad[5]

Khilaafaadka ka Dhasha Xisbi/Urur Dhexdii ama Laba Urur/Xisbi

1. Haddii xubnaha xisbi ama urur isku khilaafaan hogaanka ama u kala jabaan laba meelood iyo wax ka badan, hay'adaha xisbigu/ururkuna xalin kari waayaan khilaafka, waxa dhinicii danaynayaa dacwad u gubinayaa Gudidda Diwaan-gelinta Ururada iyo Ansixinta Axsaabta Qaranka.
2. Gudiga diiwaan gelintu markuu helo dacwadda ku xusan farqadda 1aad ee Qodobkan, wuxuu ka soo saarayaa go'aan ku salaysan Xeerka Nidaamka Ururada iyo Axsaabta Siyaasadeed ee Xeer lam. 14/2011 iyo dastuurka xisbiga/ururka hogaankiisa laysku haysto ee laga diiwaan geliyey Guddida Diiwaan-gelinta.
3. Dhinicii ku qanci waaya go'aanka gudidda diiwaan gelinta waxaa u bannaan in uu racfaan u qaato Maxkamadda Sare, xukunkeeduna wuxuu noqonayaa kama dambays.
4. Haddii dhinacyada is hayaa la yimaadaan laba dastuur oo is khilaafsan oo loo sameeyey ururka/ xisbiga hogaankiisa laysku haysto , waxaa la tixgelinayaa dastuurka laga diiwaan geliyey guddida diiwaan gelinta ee lagu aqoonsaday ururka/xisbiga.
5. Haddii khilaafka farqadaha hore ku qorani yimaado inta aan ururka la diiwaan gelin ee aan aqoonsiga la siin, gudidda diiwaan-gelintu ma diiwaan gelinayso magaca ururka hogaankiisa laysku khilaafay.
6. Dhinacyadana waxaa u banaan in mid waliba gaarkiisa u samaysto urur kale oo aan la hayn magacii laysku qabsaday.

---

[3] Bedelaada sadexdan faqradood ee Qodobka 5aad waa lagelinkaraa Qodobka 5aad oo looma baahna in la bedelo lambarka Qodobkii hore.

[4] Faqradan lambarkeedu wuxu ku fiicanyahay 2B, haddii looo deynayo qodobkan in ay ku jirto.

[5] Qodobkan cusub lambarkiiso waxa u ku fiicanyahay Qodobka 26B.

7. Haddii laba urur ama urur iyo xisbi isku qabsadaan magaca ama astaanta diiwaan-gelinta ka dib, waxaa loo aqoonsanayaa in uu leeyahay magacaas ama astaantaas kan Gudiddu u diiwaan gelisey ama loo hor diiwaan geliyey.

Qodobka 23aad
(Xisaab Xidhka)

3. Hanti dhawraha madaxa banaan waxaa codsanaya hawlgalkiisa komishanka Dooroshooyinka Qaranka ama Guddida Diiwaangleinta Ururada.

Qodobka 25aad farqadiisa 3aad[6]

Mar kasta oo la furayo tartanka ururada siyaasadda ee G/Degaanka muddanaha Golaha Wakiilada ama Golayaasha Degaanka waxaa u banaan inuu furan karo urur siyaasadeed oo cusub ama uu ku biiri karo urur/xisbi siyaasadeed ee uu doono.

[6] Faqradan lambarkeedu wuxuu noqonayaa Qodobka 25(3B) is ugu duwanaado kan hadda ah 25(3).